

TEKANYETŠO YA DITŠHELETE YA

2020

TLHAHLI YA MOTŠHELO

Tlhahli ye ya motšhelo ya SARS e fana ka kakaretšo e bohlokwa ya motšhelo, makgetho le tshedimošo ya dilevi le ya go nyalelana bakeng sa 2020/21.

MOTŠHELO WA LETSENO: BATHO KA NOŠI LE DITRASETE

Ditekanyo tša motšhelo go tloga ka la 1 Matšhe 2020 go fihla ka 28 Feberware 2021:

Ditrasete tša batho ka noši le tše di kgethegilego

Letseno la go Tšhelelwa (R)	Tekanyo ya Motšhelo (R)
1 – 205900	18% ya letseno la go tšhelelwa
205 901 – 321 600	37 062 + 26% ya letseno la go tšhelelwa la go feta 205 900
321 601 – 445 100	67 144 + 31% ya letseno la go tšhelelwa la go feta 321 600
445 101 – 584 200	105 429 + 36% ya letseno la go tšhelelwa la go feta 445 100
584 201 – 744 800	155 505 + 39% ya letseno la go tšhelelwa la go feta 584 200
744 801 – 1 577 300	218 139 + 41% ya letseno la go tšhelelwa la go feta 744 800
1 577 301 le ka godimo	559 464 + 45% ya letseno la go tšhelelwa la go feta 1 577 300

Ditrasete tše dingwe ntle le ditrasete tše di kgethegilego: tekanyo ya motšhelo ya 45% ya

Diphokoletšo

Tša pele	R14 958
Ya bobedi (Batho ba mengwaga ye 65 le go feta)	R8 199
Tša boraro (Batho ba mengwaga ye 75 le go feta)	R2736

Ngwaga

Morumo wa Motšhelo

Ka fase ga mengwaga ye 65	R83 100
Mengwaga ye 65 go iša ka fase ga 75	R128 650
Mengwaga ye 75 le go feta	R143 850

Motšhelo wa Sebakanyana

Molefela motšhelo wa sebakanyana ke motho yo mongwe le yo mongwe yo a golago letseno ka tsela ya mogolo go tšwa go mongmošomo yo a sa ngwadišwago, goba letseno leo e sego mogolo goba putseletšo goba tefelopele yeo e lefelwago ke mohlankedi mogolo wa motho. Motho ka noši ga a lefele motšhelo wa sebakanyana ge eba ga a na kgwebo yeo a e sepetšago, le letseno la motho ka noši la go tšhelelwa:

- Le ka se fetiše morumo wa motšhelo bakeng sa ngwaga wa motšhelo; goba
- Go tšwa go tswala, ditibitente (dikabo), ditibitente tša naga ya ka ntle, tšhelete ya rente bakeng sa khirišo ya thoto ya go se šuthe, le mogolo go tšwa go mongmošomo wa go se ngwadišwe e tla ba R30 000 goba ka fase bakeng sa motšhelo wa ngwaga.

Dipušetšo tša motšhelo wa sebakanyana tše di laetšago tekanyetšo ya palomoka ya letseno la go tšhelelwa bakeng sa ngwaga wa tekolo di a hlokega go tšwa go balefela motšhelo ba sebakanyana.

Bohwa bja mohu ga bo tšewe bjale ka molefela motšhelo wa sebakanyana.

Dikholego tša go gogwa tša sekhwama sa

Letseno la go Tšhelelwa (R)	Tekanyo ya Motšhelo (R)
1 – 25 000	0% ya letseno la go tšhelelwa
25 001 - 660 000	18% ya letseno la go tšhelelwa la go feta 25 000
660 001 - 990 000	114 300 + 27% ya letseno la go tšhelelwa la ka godimo ga 660 000
990 001 le go feta	203 400 + 36% ya letseno la go tšhelelwa 990 000

Dikholego tša go gogwa tša sekhwama sa palotlalo e kgolo sa go go rola modiro se bopša ke palotlalo ya tšhelete go tšwa go phenšene, polokelo ya phenšene, tetameso, polokelo ya tetameso goba sekhwama sa go rola modiro ka ga go gogwa (go akaretša taolo go ya ka taetšo ya semolao ya tlhalano).

Motšhelo go kholego ya go gogwa ya sekhwama sa palotlalo e kgolo se itšeng (palotlalo e kgolo X) o lekana le:

Motšhelo o laolwago ka tirišo ya tafola ya motšhelo go kakaretšo ya palotlalo e kgolo X, le dikholego ka moka tše dingwe tša go gogwa tša sekhwama sa palotlalo e kgolo ya go rola modiro tša go oketšega go tloga ka Matšhe 2009, dikholego ka moka tša sekhwama sa palotlalo e kgolo sa go rola modiro sa go oketšega go tloga ka Okobore 2007 le dikholego ka moka tša go rola modiro tša go oketšega go tloga ka Matšhe 2011; ka fase ga

motšhelo o laolwago ke tirišo ya tafola ya motšhelo go kakaretšo ka moka ya dikholego tša go gogwa tša sekhwama sa palotlalo e kgolo sa go rola modiro tšago oketšega pele ga palotlalo e kgolo ya X go tloga ka Matšhe 2009, dikholego ka moka tša sekhwama sa palotlalo e kgolo ya go rola modiro tša go oketšega go tloga ka Oktobore 2007 le dikholego ka moka tša go rola modiro tša go oketšega go tloga ka Matšhe 2011.

Dikholego tša go gogwa tša sekhwama sa palotlalo e kgolo sa go rola modiro goba dikholego tša go rola modiro

Letseno la go Tšhelelwa (R)	Tekanyo ya Motšhelo (R)
1 – 500 000	0% ya letseno la go tšhelelwa
500 001 - 700 000	18% ya letseno la go tšhelelwa la ka godimo ga 500 000
700 001 – 1 050 000	36 000 + 27% ya letseno la go tšhelelwa la ka godimo ga 700 000
1 050 001 le ka godimo	130 500 + 36% ya letseno la go tšhelelwa la ka godimo ga 1 050 000

Dikholego tša sekhwama sa palotlalo e kgolo sa go rola modiro se na le palotlalo e kgolo ya tšhelete go tšwa go phenšene, polokelo ya phenšene, tetameso, polokelo ya tetameso goba sekhwama sa go rola modiro ka hlokafalo, go rola modiro goba go tlogela modiro ka lebaka la go ba le mengwaga ye 55, ka lebaka la bolwetši, kotsi, kgobalo, go palelwa ke mošomo, go šalela morago goba phedišo ya kgwebo ya mongmošomo.

Dikholego tša go rola modiro di na le tšhelete e ntši go tšwa go peakanyo le mongmošomo ka lebaka la go tlogela, phetšišo, tahlegelo, latolwa, go khansela goba pharologanyo ya ofisi ya motho goba mošomo.

Motšhelo go kholego ya sekhwama sa palotlalo e kgolo sa go rola modiro goba kholego ya go rola modiro (palotlalo ya tšhelete e ntši goba kholego ya go rola modiro ya Y) e lekana le:

- motšhelo o laolwago ke tirišo ya tafola ya motšhelo go kakaretšo ya palo ya tšhelete ya Y gape le dikholego ka moka tša go gogwa tša sekhwama sa palotlalo e kgolo sa go rola modiro tša go oketšega go tloga ka Oktobore 2007 le dikholego ka moka tša go gogwa tša sekhwama sa palotlalo e kgolo sa go rola modiro tša go oketšega go tloga ka Matšhe 2009 le dikholego tše dingwe ka moka tša go rola modiro tša go oketšega go tloga ka Matšhe 2011; ka fase ga
- motšhelo o laolwago ka tirišo ya tafola ya motšhelo go kakaretšo ya dikholego ka moka tša sekhwama sa palotlalo e kgolo ya go rola modiro sa go oketšega pele ga tšhelete e ntši ya Y go tloga ka Oktobore 2007 le dikholego ka moka tša go gogwa tša sekhwama sa palotlalo e kgolo sa go rola modiro tša go oketšega go tloga ka go tloga ka Matšhe le dikholego ka moka tša go rola modiro tša go oketšega pele ga kholego ya go rola modiro ya Y go tloga ka Matšhe 2011.

Dikarolwa (ditibitente)

Dikarolwa tše di amogetšwego ke batho ka noši go tšwa go dikhamphani tša Afrika Borwa ka kakaretšo di lokolotšwe go motšhelo wa letseno, eupša motšhelo wa dikarolwa mo tekanyetšong ya 20% di swaretšwe ke ditheo ka go lefela dikarolwa go batho ka noši. Dikarolwa tše di amogetšwego ke badudi ba Afrika Borwa go tšwa go di REIT (dikhamphani tša go laolwa gomme tše di lego lenaneong) di swanetše go lefela motšhelo wa letseno le bao e sego badudi ba mo nageng gomme ba amogela dikarolwa tšeo ba swanetšego go lefela fela motšhelo wa dikarolwa.

Dikarolwa (didibidente) tša Dinaga tša ka ntle.

Dikarolwa tše dintši tša dinaga tša ka ntle tše di amogetšwego ke batho ka noši go tšwa go dikhampani tša dinaga tša ka ntle (go swara kabelo ka fase ga 10% go khamphani ya naga ya ka ntle) di lefišwa motšhelo ka palotlalo ya tekanyetšo ya 20%. Dikgogelo ga di a dumelelwa bakeng sa ditshenyagelo go tšweletša dikarolwa tša dinaga tša ka ntle.

Ditokollo tša Ditswala

Ditswala go tšwa go mothopo wa go gotšwa ka Afrika Borwa ke motho wa mengwaga ya ka fase ga ye 65, wa go fihla ka R23 800 ka ngwaga, le batho ba mengwaga ye 65 le go feta, go fihla ka R34 500 ka ngwaga, e lokolotšwe go motšhelo wa letseno.

Tswala ya go golwa ke batho bao e sego badudi ba naga bao ba se go gona ka sebele mo Afrika Borwa sebaka sa matšatši a 183 mo dikgweding tše 12 pele ga ge tswala e oketšega gomme sekoloto seo tswala e tšwago go sona se sa kgokagane le lefelo la go se šuthe la kgwebo mo Afrika Borwa e a lokollwa.

Dikgogelo

Dikarolwa tša sekhwama sa go rola modiro

Palo ya tšhelete yeo e abetšwego phenšene, tetameso le sekhwama sa go rola modiro ka ngwaga wa tekolo di gogelwa ke maloko a dikhwama tšeo. Palo ya tšhelete yeo e abetšwego ke bengmešomo gomme e lefišitšwe motšhelo bjalo ka digoketši di tšewa bjalo ka dikarolwa ke bašomi ka noši. Dikgogelo di gometšwa go 27.5% ya bontši bja mogolo bakeng sa morero wa PAYE goba letseno la go lefišwa motšhelo (bobedi go sa akaretšwe tšhelete e ntši ya go rola modiro le dikholego tša go rola modiro). Go feta moo, kgogelo e gometšwa go palotlalo ya R350 000 goba 27.5% ya letseno la go tšhelelwa pele ga akaretšo ya poelo ya matlotlo ya go tšhelelwa. Dikabelo tše dingwe le tše dingwe tša go feta dikgaoletšo di fetišetšwa pele go ngwaga o latelago wa tekolo gomme di tšewa bjalo ka dikarolwa tša ngwaga o latelago. Palo ya tšhelete yeo e fetišetšwago pele e fokotšwa ke dikarolwa tše di beakantšwego kgatlhanong le palo e ntši ya sekhwama sa go rola modiro kgatlhanong le go rola modiro.

Ditshenyagelo tša kalafo le go se itekanele mmeleng

Go laetša motšhelo wo o swanetšego go lefelwa, batho ka noši ba dumelelwa go ntšha:

- Dikabelo tša kgwedi ka kgwedi go sekimi sa tša kalafo (phokoletšo ya motšhelo e šupetšwago bjalo ka khrediti ya motšhelo wa tefišo ya sekimi sa tša kalafo) go fihla ka R319 go motho ka noši o mongwe le o mongwe yo a lefetšego dikabelorolwa le moholegi wa mathomo mo sekiming sa tša kalafo le R215 bakeng sa moholegi o mongwe le o mongwe wa tlaleletšo; le
- mo mabakeng ao:
 - motho ka noši yo a nago le mengwaga ye 65 le go feta, goba ge eba motho ka noši, molekani wa gagwe, goba ngwana wa gagwe ga se a itekanele mmeleng, 33.3% ya palo e amegago ya ditshenyagelo tša kalafi e lefetšwego gomme e lefelwa ke motho ka noši, le palo ya tšhelete yeo dikabelo tša sekimi sa kalafo di lefetšwego ke motho ka noši ya go feta makga a mararo a ditefišo tša dikhrediti tša motšhelo tša sekimi sa kalafo bakeng sa ngwaga ga motšhelo; goba
 - motho ka noši yo mongwe le yo mongwe, 25% ya tšhelete e lekana le palo ya ditshenyagelo tša kalafi gape tše di lefelwago ke motho ka noši le palo ya tšhelete yeo e lefetšwego ka dikabelo tša sekimi sa tša kalafo e fetago makga a mane a dikhrediti tša ditefišo tša motšhelo wa sekimi sa tša kalafo bakeng sa ngwaga wa motšhelo, e kgaolelitšwe go palo yeo e fetago 7.5% ya letseno la motšhelo (go sa akaretšwe sekhwama se se golo sa go rola modiro le dikholego tša go rola modiro).

Meneelo

Dikgogelo mabapi le meneelo go ditheo tše itšeng tša setšhaba tše di hlegago di kgaolelitšwe go 10% ya letseno la go lefedišwa motšhelo (go sa akaretšwe sekhwama sa tšhelete e ntši sa go rola modiro le dikholego tša go rola modiro). Palo

ya tšhelete yeo e neetšwego ya go feta 10% ya letseno la go lefišwa motšhelo le tšewa bjalo ka moneelo go ditheo tša setšhaba tša go holega tše amegago mo ngwageng o latelago wa motšhelo.

Diputseletšo

Diputseletšo tša go phediša le go lefelela pele

Moo moamogedi a gapeletšegago go robala kgole le legae la gagwe a le mošomong wa kgwebo bošego bjo bo tee gomme madulo ao a putseleditšwego goba tefela pele yeo e nyalelanago e ka Afrika Borwa gomme putseletšo goba tefela pele e filwe go lefela bakeng sa:

- Dijo le ditshenyagelo tša sewelo, palo ya R452 ka letšatši e tšewa bjalo ka yeo e dirišitšwego;
- Ditshenyagelo tša sewelo fela, palo ya R139 bakeng sa letšatši le lengwe le le lengwe, leo le welago ka gare ga nako yeo di tšewa bjalo ka tše di dirišitšwego

Mo e lego gore madulo ao putseletšo goba kamano ya tefelo ya pele e lego ka ntle ga Repabliki ya Afrika Borwa, palo e itšeng ya naga e ka tšewa bjalo ka yeo e dirišitšwego. Dintlha tša palo ye di phatlalatšwa wepsaeteng ya SARS ka fase ga Keletšo ya Semolao (Legal Counsel) / Molao wa Bobedi (Secondary Legislation) / Ditsebišo tša Motšhelo wa Letseno (Income Tax Notices.)

Diputseletšo tša Maeto

Tekanyo ya kilometara enngwe le enngwe, yeo e ka dirišwago go laetša kgogelo ya go dumelelwa bakeng sa maeto a kgwebo kgathlanong le putseletšo goba tefelo ya pele fao ditshenyagelo tša mathomo di sa kleingwago, di laetšwa ka go diriša tafola yeo e phatlaladitšwego go websaete ya SARS www.sars.gov.za, ka fase ga Legal Counsel / Secondary Legislation / Income Tax Notices / Fixing of rate per kilometre in respect of motor vehicles.

Lemoga:

80% ya putseletšo ya maeto e swanetše go akaretšwa ka go mogolo wa mošomi bakeng sa morero wa go tlhakantšha PAYE. Persente e fokoleletšwe go 20% ge mongmošomo a kgotsofetše gore 80% ya tirišo ya koloi bakeng sa motšhelo wa ngwaga e tla ba ya morero wa kgwebo.

Ga go na ditshenyagelo tša makhura tšeo di ka kleingwago ge eba mošomi ga se a diriši ditshenyagelo ka botlalo tša makhura mo koloing gape ga go na ditshenyagelo tša go hlokomela/lokiša tšeo di ka kleingwago ge eba mongmošomo ga se a diriše ditshenyagelo ka botlalo tša go hlokomela koloi (mohl. ge eba koloi e akareditšwe ka leano la tlhokomelo).

Ditshenyagelo tša go se fetoge di swanetše go fokotšwa ka mokgwa wa pro-rata (ka go lekanyetša) ge eba koloi e dirišwa bakeng sa morero wa ka fase ga ngwaga ka botlalo.

Sebaka sa maleba seo se sepetšwego mo ngwageng wa motšhelo le sebaka seo se sepetšwego bakeng sa morero wa kgwebo yeo e thekgwago ke pukutiragalo ya di dirišwa go laetša ditshenyagelo tše di kleimilwego kgatlhanong le putseletšo ya maeto.

Ka tlhatlolano:

Moo putseletšo goba tefelapele e theilwego ka botelele bja leeto la mošomi bakeng sa morero wa kgwebo, motšhelo ga o lefelwe go putseletšo yeo e lefetšwego ke mongmošomo go mošomi ,ka tekanyo yeo e phatlaladitšwego go websaete ya SARS www.sars.gov.za, ka fase ga Legal Counsel / Secondary Legislation / Income Tax Notices / Fixing of rate per kilometre in respect of motor vehicles, go sa lebeletwe boleng bja sefatanaga.

Le ge go le bjalo, tlhatlolano ye ga e hwetšagale ge eba tefelo ka mokgwa wa putseletšo goba pušetšo morago (ntle le go paka goba ditefišo tša mebila) di hwetšwa go tšwa go mongmošomo mabapi le koloi.

Dikgogelo tše dingwe

Ka ntle le dikgogelo tše di laeditšwego ka godimo motho ka noši a ka kleima dikgogelo kgatlhanong le letseno la mošomo goba diputseletšo mo mabakeng a itšeng a kgaoleditšwego, mohl. sekoloto se se mpe mabapi le mogolo.

Digoketši

Dikoloi tša mongmošomo

- Boleng bjo bo lefišwago motšhelo ke 3.5% ya boleng bjo bo laeditšwego (tshenyagelo ya khešhe go akaretšwa VAT) ka kgwedi ya koloi enngwe le enngwe. Moo koloi e –
 - o Nago le leano la tlhokomelo ya koloi ge mongmošomo a rekile koloi ya boleng bja go tšhelelwa ke 3,25% ya boleng bjo bo laeditšwego; goba
 - o rekilwego ke mongmošomo ka fase ga tshepetšo ya khirišo boleng bja go tšhelelwa ke tshenyagelo yeo e itemogetšego ke mongmošomo ka fase ga tshepetšo ya khirišo le tshenyagelo ya makhura.
- 80% ya digoketšo e swanetše go akaretšwa ka go mogolo wa mošomi bakeng sa morero wa go tlhakantšha PAYE. Persente e fokoleditšwe go 20% ge mongmošomo a kgotsofetše gore 80% ya tirišo ya koloi bakeng sa motšhelo wa ngwaga e tla ba ya morero wa kgwebo.
- Ka tekolo digoketšo bakeng sa motšhelo wa ngwaga di fokotšwa ka kabo ya bokgole bjo koloi e bo sepetšego bakeng sa morero wa kgwebo bjo bo hlatselwago ke pukutiragalo bja arolwa ka bokgole bjo bo sepetšwego ka ngwaga wa motšhelo.

- Ka tekanyetšo kimollo e nngwe e hwetšagala bakeng sa tshenyagelo ya laesense, enšorensense, tlhokomelo le makhura bakeng sa maeto a praebete ge eba tshenyagelo ka botlalo e dirilwe ke mošomi le ge eba sebaka seo se sepetšwego bakeng sa morero wa praebete se laeditšwe ka gare ga pukutiragalo.

Go se be le tswala goba tswala ya fase kudu ya dikadimo

Phapano magareng ga tswala e lefišwago ka tekanyo ya semmušo le palo ya maleba ya tswala e lefišitšwego, e swanetše go akaretšwa ka gare ga letseno la koroso.

Bodulo bja marobalo

Boleng bja kgoketšo bjo bo swanetšego go akaretšwa go letseno la koroso ke bjo ka fase ga kholego ya go tlhakantšhwa ka go diriša fomula e laeditšwego goba tshenyagelo ya mongmošomo ge eba mongmošomo ga se mong wa marobalo ka botlalo.

Fomula e tla dirišwa ge eba marobalo ke a mošomi, eupša ga e ame marobalo a maikhutšo ao a hirilwego ke mongmošomo go tšwa go makala ao a sa amanego.

MOTŠHELO WA LETSENO: DIKHAMPHANI

Mengwaga ya ditšhelete yeo e felago ka letšatši le lengwe le le

Mohuta	Tekanyo ya Motšhelo (R)
Dikhamphani	28% ya letseno la go lefišwa motšhelo

MOTŠHELO WA LETSENO: DIKOPORASI TŠA DIKGWEBO TŠE NNYANE

Mengwaga ya ditšhelete yeo e felago ka letšatši le lengwe le le lengwe magareng ga 1 Aprele 2020 le 31 Matšhe 2021

Letseno la go Tšhelelwa (R)	Tekanyo ya Motšhelo (R)
1 – 83 100	0% ya letseno la go tšhelelwa
83 101 – 365 000	7% ya letseno la go tšhelelwa la go feta 83 100
365 001 – 550 000	19 733 + 21% ya letseno la go tšhelelwa la ka godimo ga 365 000
550 001 le ka godimo	58 583 + 28% ya palo ya go feta 550 000

MOTŠHELO WA PALOMOKA BAKENG SA DIKGWEBO TŠA MAEKRO (TŠE NNYANE)

Mengwaga ya ditšhelete yeo e felago ka letšatši le lengwe le le lengwe magareng ga 1 Matšhe 2020 le 28 Feberware 2021

Palomoka yeo e tšhelelwago (R)	Tekanyo ya Motšhelo (R)
1 – 335 000	0% ya motšhelo wa palomoka
335 001 – 500 000	1% ya motšhelo wa palomoka ya ka godimo ga 335 000
500 001 – 750 000	1 650 + 2% ya motšhelo wa palomoka ya ka godimo ga 500 000
750 001 le ka godimo	6 650 + 3% ya motšhelo wa palomoka yaka godimo ga 750 000

MOTHEO WA GO LEFIŠA BADUDI MOTŠHELO

Badudi ba lefišwa motšhelo go ya ka letseno la bona ka bophara, go ya ka dikgethollo še dingwe. Motheo wa setlwaedi ke gore metšhelo ya dinaga tša ka ntle go mothopo wa letseno la dinaga tša ka ntle o a dumelwa bjalo ka khrediti kगतलhanong le motšhelo o lefelwago Afrika Borwa. Se se dirišwa go batho ka noši, dikhamphani, dikoporasi tša go tswalelwa, ditrasete le bohwa.

MOTŠHELO WA POELO YA MATLOTLO

Poelo ya matlotlo go thekišo ya dithoto e akaretšwa go letseno la go lefišwa motšhelo.

Palotlalo ya kgontšhagalo ya tekanyo ya motšhelo:

Ditrasete tša batho ka noši le tše di kgethegilego	18%
Dikhamphani	22.4%
Ditrasete tše dingwe	36%

Ditiragalo tšeo di gapeletšago tahlegelo ya thekišo di akaretša, thekišo, moneelo, go tšhentšha, tahlegelo, lehu le go bofaladi. Tše di latelago ke tše dingwe tša di tlogelo:

- Poelo goba tahlegelo ya R2 million go tahlegelo ya thekišo ya legae la mathomo;
- dithoto tše dintši tša mong
- Dikholego tša go rola modiro
- Ditefelo mabapi le dipholisi tša inšorensense tša setlogo tša sebaka se se telele
- Tlogelo ya ngwaga ka ngwaga ya R40 000 ya poelo ya matlotlo, goba tahlegelo ya matlotlo e fiwa batho ka noši le ditrasete tše kgethegilego
- Tlogelo ya dikgwebo tše nnyane ya poelo ya matlotlo bakeng sa batho ka noši (bonnyane bja mengwaga ye 55) ya R1.8 million ge kgwebo e nnyane ya boleng bja mmaraaka wa go se fete R10 million e sa rekišwa
- Bakeng sa tlogelo ya ngwaga ka ngwaga, tlogelo e fiwago go batho ka noši ke R300 000 ya ngwaga wa lehu.

MOTŠHELO WA DIKAROLWA (DIBIDENDE)

Motšhelo wa dikarolwa ke motšhelo wa mafelelo ka tekanyo ya 20%, yeo e lefetšwego ke dikhamphani tša bodudi le dikhamphani tše e sego tša bodudi go ya ka dikabo tše di lego lenaneong la JSE. Dikarolwa di lokolotšwe motšhelong ge eba moholegi wa mong wa dikarolwa ke khamphani ya Afrika Borwa, sekhwama sa go rola modiro goba motho yo a lokolotšwego. Moholegi wa mong wa dikarolwa yo e sego modudi a ka holega go tšwa go ditekanyo tša motšhelo mabakeng a dikgaoletšo. Motšhelo o swarwa ke dikhamphani tše di lefelago dikarolwa tša go lefedišwa motšhelo goba ke monamoleli yo a laolwago mo mabakeng a dikarolwa go dikabo tše di lego lenaneong. Motšhelo go dikarolwa ka mokgwa o mongwe (ntle le kheše) o a lefelwa gape o lefelwa ke khamphani yeo e laodišago le go lefela kabelo.

TŠE DINGWE TŠE DI SWARELELAGO MOTŠHELO

Mo mabakeng a kgaolelitšwego tekanyo yeo e dirišwago ya motšhelo e ka fokotšwa go ya ka tumelelano le naga ya bodulo ya motho yo e sego modudi.

Mašokotšo

Motšhelo wa mafelelo ka tekanyo ya 15% o tla lefišwa go palo ya koroso ya mašokotšo go tšwa go mothopo wa Afrika Borwa wo o lefišwago go bao e sego badudi ba naga.

Tswala

Motšhelo wa mafelelo ka tekanyo ya 15% e lefišwa go tswala go tšwa go mothopo wa Afrika Borwa wo o lefišwago go bao e sego badudi ba naga. Tswala e a lokollwa ge eba e lefelwa ke setheo sa mmušo wa Afrika Borwa, panka goba ge eba sekoloto se ngwetšwe lenaneong la tšhentšhano e tsebegago.

Batlošabodutu ba dinaga tša ka ntle le boradipapadi

Motšhelo wa mafelelo ka tekanyo ya 15% e lefišwa go palo ya koroso yeo e lefelwago ke bao e sego badudi ba mo nageng bakeng sa ditiragalo tše ba di dirilego mo Afrika Borwa bjalo ka batlošabodutu goba boradipapadi.

Thekišo ya dithoto tša go se šuthe

Motšhelo wa sebakanyana o a swarelelwa bakeng sa badudi bao e sego ba naga ba go rekiša dithoto tša go se šuthe mo Afrika Borwa go tloga kgatthanong le sekoloto sa go tlawelega sa motšhelo wa bao e sego badudi. Motšhelo wo o tlo swarelelwa go tšwa ditefelong tša bao e sego badudi o go tekanyo ya 7.5% bakeng sa motho ka noši yo e sego modudi wa naga, 10% bakeng sa khamphani ya yo e se go modudi wa naga le 15% bakeng sa trasete ya yo e sego modudi wa naga yo a rekišago thoto yeo e sa šuthego.

METŠHELO E MENGWE YA MAKGETHO LE DILEVI

Motšhelo wa Boleng bja go oketšwa (VAT)

VAT e tšhelelwa lebi ka tekanyo ya magareng ya 15% go šetšo ya dithoto le ditirelo ka barekiši bao ba ngwadišitšwego.

Morekiši yo a dirago thoto ya go tšhelelwa ya go feta R1 million ka ngwaga a ka dira kgopelo bakeng sa ngwadišo ya VAT. Morekiši yo a dirago thoto ya go tšhelelwa ya go feta R50 000 eupša e sego go feta R1 million ka ngwaga a ka dira kgopelo bakeng sa ngwadišo ya go ithaopa. Dithoto tše dingwe di na le tekanyo ya lefela goba di lokolotšwe go VAT.

Motšhelo wa Phetišetšo

Motšhelo wa phetišetšo o lefelwa ka ditekanyo tše di latelago go ditransekšene tše di sa lefišwego VAT:

Theko ya thoto go batho ka moka:

Boleng bja thoto (R)	Tekanyo
1 – 1 000 000	0%
1000001–1375000	3% ya boleng bja go feta R1 000 000
1375001–1925000	R11 250 + 6% ya boleng bja go feta R 1 375 000
1925001–2475000	R44 250 + 8% ya boleng bja go feta R 1 925 000
2475001–11000000	R88 250 +11% ya boleng bja go feta R2 475 000
11 000 001 le ka godimo	R1 026 000 + 13% ya boleng bja go feta R11 000 000

Motšhelo wa Bohwa

Motšhelo wa bohwa o tšhelelwa lebi go thoto ya badudi le go thoto yeo e sego ya badudi ba Afrika Borwa ka dikgogelo tša fase. Motšhelo o tšheledišwa lebi go boleng bja go tšhelelwa bja bohwa ka tekanyo ya 20% go R30 million ya mathomo le tekanyo ya 25% ya go godimo ga R30 million.

Kgogelo ya motheo ya R3.5 million e a dumelelwa go laetša sekoloto sa bohwa bakeng sa ditshwanelo tša motšhelo tša bohwa le dikgogelo bakeng sa dikoloto, lefa la go hola ditheo tša setšhaba le thoto ya go oketšega go balekani bao ba sa phelago.

Motšhelo wa moneelo

- Motšhelo wa moneelo o tšhelelwa ka tekanyo ya go lekana ya 20% go boleng bja koketšo bja thoto yeo e neetšwego bja go se fete R30 million, gape ka tekanyo ya 25% go boleng bja koketšo bja go feta R30 million.
- R100 000 ya mathomo ya thoto yeo e neetšwego ngwaga o mongwe le o mongwe ke motho ka noši e lokolotšwe go motšhelo wa moneelo.
- Mo lebakeng leo molefela motšhelo yo e sego motho wa tlhago, tokollo ya moneelo e kgaolelitšwe go dimpho tša sewelo tša go se fete R10 000 ka ngwaga ka palomoka.

Dithekišo magareng ga balekani le dikhamphane tša shelopha tša Afrika Borwa le moneelo go ditheo tše dingwe tša go holega tša setšhaba di lokolotšwe go motšhelo wa moneelo.

Motšhelo wa Phetišetšo ya Dipeeletšo (Sekhurithi)

Motšhelo o lefišwa ka tekanyo ya 0.25% ya persente go phetišetšo ya dipeeletšo (disekhurithi) tše ngwetšwego lenaneong le tše di sa ngwadišwago lenaneong. Dipeeletšo (disekhurithi) di na le dikabo dikhamphaneng goba dikgahlego tša maloko go dikoporasi tša go tswalelwa.

Motšhelo go Maeto a go Fofela ka Dinageng tša ka Ntle

R190 go monamedi yo mongwe le yo mongwe yo a fofago ka sefofane sa dinaga tša ka ntle go sa akaretšwe difofane tša go fofela Botswana, Lesotho, Namibia le eSwatini, mo elego gore motšhelo ke R100.

Lebi ya Tšwetšopele ya Mabokgoni

Lebi ya tšwetšopele ya mabokgoni e lefelwa ke bengmešomo ka tekanyo ya 1% ya palomoka ya mogolo wo o lefetšwego bašomi. Bengmešomo bao ba lefelago mogolo wa ngwaga wa ka fase ga R500 000 ba lokolotšwe go lefela Dilevi tša Tšwetšopele ya Mabokgoni

Dikabelo tša Inšorensense ya go Felelwa ke mošomo

Dikabelo tša inšorensense ya go felelwa ke mošomo di lefelwa kgwedi ka kgwedi ke bengmešomo ka motheo wa kabelo ya 1% ke bengmešomo le 1% ke bašomi, go ya ka mogolo wa bašomi ka fase ga palo e itšeng.

Bengmešomo bao ba sa ngwadišwago bakeng sa PAYE goba go morero wa SDL ba swanetšgo lefela dikarolwa to Komišinare wa Inšorensense ya Go felelwa ke mošomo.

DITEKANYO TŠA DITSWALA TŠA SARS	
Ditekanyo tša tswala (go tloga ka 1 Feberware 2020)	Tekanyo
Digoketši - ga go na tswala goba kadimo ya tswala ya tlase (tekanyo ya semmušo)	7.25% ka ngwaga
Tekanyo ya tswala (go tloga ka 1 Nofemere 2019)	Tekanyo
Tefelo ya go latelwa goba tefelo ya go tlhabela ya motšhelo	10% ka ngwaga.
Pušetšo ya tefelo ya go fetiša ya motšhelo wa sebakanyana	6% p.a.
Pušetšo ya motšhelo go boipiletšo bja go tšwelela goba moo boipiletšo bo dumeletšwego ke SARS	10% ka ngwaga.
Pušetšo ya tefelo ya go fetiša ya motšhelo wa sebakanyana	10% ka ngwaga.
Tefelo ya go diega ya VAT	10% ka ngwaga.
Khastom le Motšhelophahlogae	10% ka ngwaga.

Šedi

Peakanyo ya infleišene ya ka godimo goba mašakana a motšhelo le diphokoletšo, tšeo di diregilego ka lebaka la kimollo ya motšhelo bakeng sa batho ka noši

Koketšo ya levi ya makhura ka kakaretšo ka disente tše 16 ka litara, gomme levi ya sekhwama sa dikotsi mebileng e oketšega ka disente tše 9 cents ka litara ka

1 Aprele 2020

Peakanyo ya infleišene go kago ya tekanyo ya lekgetho la phetišo. Ga go lefi ya phetišo yeo e lefelwago go theko ya thoto ya boleng bja R1 million

Koketšo ya metšhelophahlogae go metsoko le bjala

Dikabelo tša diputseletšo go diakhante tša polokelo tša go se tšhelelwe di oketšega go R36 000 ka ngwaga

Levi ya mokotlana wa plastiki e oketšwa ka disente tše 25 plastiki e tee

Matšatšikgwedi a tsebišo ya phirimatšatši ya diputseletšo tša motšhelo wa koporeiti le tebelelogape ya diputseletšo.

Dikgaoletšo tša tirišo ya tekolo ya ditahlegelo tša khamphani, le go tšwelapele ka go kgaoeletša dikgogelo tša ditswala tša tšona.

